

MILLAINEN ON SUOMALAINEN METSÄNOMISTAJA VUONNA 2030?

**Anna-Kaisa Rämö
Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT
08.01.2010**

TUTKIMUKSEN TAVOITE

Tutkimuksessa tuotettiin tietoa siitä, millaisia ovat noin 20 vuoden kuluttua suomalaisten metsänomistajien

- 1. Arvot, asenteet, tiedot ja ongelmat metsiin liittyvissä asioissa.**
- 2. Aikeet ja motiivit metsien käytön, hoidon ja puunmyyntien suhteen.**

KYSELYTUTKIMUS: KAKSI KOHDERYHMÄÄ

1. Uudet metsänomistajat (2000-luvulla omistajiksi tulleet)
2. 15-25 -vuotiaat opiskelijat

❖ 2-vaiheinen toteutus

1) Teemahaastattelut:

- 19 metsänomistajaa, kolme paikkakuntaa (Hki, Tre, Joensuu)
- 22 nuorta, neljä oppilaitosta ja paikkakuntaa (Asikkala, Espoo
Hyvinkää, Tampere)

2) Valtakunnalliset postikyselyt (strukturoidut lomakkeet):

- 150 metsänomistajalle: 80 hyväksyttyä vastausta,
→ vastausprosentti 61%
- 264 nuorelle: 232 hyväksyttyä vastausta
→ vastausprosentti 88%

Aineistot kerättiin syksyllä 2007 ja keväällä 2008.

Tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen metsäsäätiö ja MTK.

AINEISTO

Uudet metsänomistajat keskimäärin 54-vuotiaita

Nuoret 15-25 –vuotiaita → vastaa metsänomistajien lasten ikä

- Kohderyhmät edustavat kahta peräkkäistä sukupolvea.**
- Tutkimustulokset ilmentävät yhden sukupolven aikana tapahtuvaa muutosta arvomaailmassa ja käyttäytymisessä**

- ❖ Aineistot pieniä, mutta tukevat toisiaan.**

- Tulokset antavat hyviä viitteitä tulevaisuuden kehityksestä!**

TYYPILLINEN METSÄNOMISTAJA VUONNA 2030

- **Palkansaaja**
 - **Kaupungissa asuva**
 - **Kaupungissa kasvanut**
 - **Etämetsänomistaja**
 - **lältään noin 55-vuotias**
- Noin puolet**

- ❖ **Eläkeläisten ja maanviljelijöiden osuus pienenee (eläkeläisiä n.35%, maanviljelijöitä n. 5%)**
- ❖ **Maaseudulla asuu noin kolmannes**

SUHDE METSÄÄN

- ❖ **Metsää arvostetaan sekä luontoympäristönä että talousmetsänä.**
- ❖ **Metsä on tärkeä osa omaa elinpiiriä.**
- ❖ **Metsissä liikutaan paljon – pääasiassa**
 - **kodin läheisyydessä**
 - **rentoutumismielessä ja harrastusten parissa.**
- ➔ tähän tarkoitukseen metsän ei tarvitse olla oma.**

YMPÄRISTÖÄ ARVOSTETAAN

- ❖ **Globaali näkökulma yleistyy**
 - ➔ **Toimenpiteillä omissa metsissä nähdään suurempi maailmanlaajuinen merkitys.**
 - ➔ **Ilmasto- ja ympäristöasioihin halutaan vaikuttaa.**
- ❖ **Halukkuus panostaa taloudellisesti maisema- ja ympäristöarvojen säilyttämiseen lisääntyy.**
 - ➔ **Myös taloudelliset mahdollisuudet paranevat.**

METSÄNOMISTUS JA METSIEN KÄYTTÖ

- ❖ **Metsänomistus kiinnostaa.**
- ❖ **Metsiä hoidetaan hyvin – siistiä jälkeä edellytetään.**
- ❖ **Metsien monipuolista käyttöä arvostetaan.**
 - **Metsänomistuksessa yhdistetään metsien talouskäyttö ja suojele**
 - **Metsään sijoittaminen lisääntyy**
- ❖ **Metsiä hakataan ja puuta tarjotaan aktiivisesti markkinoille.**
- ❖ **Metsäammattilaisiin luotetaan ja palveluita käytetään paljon.**
- ❖ **Metsäsuunnitelma yleinen apuväline päätöksenteossa.**
- ❖ **Huomattava joukko (noin viidennes) koee metsäasiat erityisen hankalaksi.**

METSÄNOMISTUKSEN TAVOITTEET

1. Aineettomat arvot korostuvat
2. Metsän merkitys tulonlähteenä vähenee
3. Metsät tärkeitä taloudellisen turvan antajana
4. Metsien monipuolinen käyttö yleisintä
→ hyödynnetään myös taloudellisesti
5. Metsiin liittyvät tunnesiteet vähenevät
→ luopuminen metsätilasta helpompaa
→ metsäkiinteistömarkkinat vilkastuvat
→ tilakoko kasvaa

Metsätoimenpiteet halutaan sovittaa tavoitteiden mukaan!

- Tarvitaan uusia vaihtoehtoja metsänkäsitteelyyn.
- Asettaa uusia vaatimuksia korjuukalustolle.

TIEDOT METSÄTALOUESTA JA METSÄASIOISTA

- ❖ **Metsänomistajien tiedot metsätaloudesta ovat vähäiset.**
- ❖ **Heikoimmat tiedot ovat kaupunkilaisilla.**
- ❖ **Huonoimmin tunnetaan**
 - **Puukauppaan liittyvät asiat**
 - **Omien metsien mahdollisuudet**
- ❖ **Runsaasti tietoa tarvitaan myös**
 - **Metsätalouden perusasioista (ml. käsitteet ja sanasto)**

→ Neuvonnan ja palveluiden tarve on suuri!

TIETOKANAVAT JA TAVOITETTAVUUS

- ❖ **Ensisijaiset tietolähteet metsäasioissa ovat**
 - **Sanomalehdet (erityisesti kaupungeissa)**
 - **Metsäsuunnitelma**
 - **Internet**
- ❖ **Hiljainen tieto katoaa**
 - ➔ **koulun merkitys tietolähteenä kasvaa**
 - ➔ **panostusta metsätalouteen lisättävä opetuksessa**
- ❖ **Aktiivisen neuvonnan ja yhteydenpidon tarve kasvaa.**
 - ➔ **Tarvitaan yksilöllistä ja kohdennettua neuvontaa.**
- ❖ **Henkilökohtainen yhteydenpito keskeistä.**
- ❖ **Tieto halutaan keskistetyksi yhdestä paikasta.**
- ❖ **Internetin merkitys suuri sekä tiedotuksessa että yhteydenpidossa.**

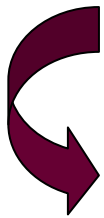
PUUNMYYN TIPÄÄTÖKSEEN VAIKUTTAVA TEKIJÄT

- ❖ **Puusta maksettava hinta tärkein kriteeri puukaupassa.**
- ❖ **Muita tärkeitä päätöksentekokriteereitä ovat**
 - hakkuumahdollisuudet
 - hakkuiden hyödyt luontoarvoille ja virkistyskäytölle
 - rahan tarve
- ❖ **Puun ostajan valinnan ratkaisevat**
 - työn laatu
 - ostajan yleinen vastuullisuus
- ❖ **Epävarmat metsänomistajat valitsevat tunnetun ostajan.**

PALVELUIDEN KÄYTTÖ

- ✓ Tiedot metsäasioista ovat vähäiset.
- ✓ Taidot metsätöiden tekemiseen puuttuvat.
- ✓ Aikaa metsätöiden tekemiseen ei ole.
- ✓ Pitkä etäisyys metsätilalle vaikeuttaa omatoimisuutta.

Metsäpalveluiden kysyntä kasvaa

- Metsänomistajat tottuneita käyttämään palveluita
 - Palveluista ollaan valmiita maksamaan
 - Palveluilta edellytetään korkeaa laatua sekä
 - metsänomistajien tarpeiden huomioon ottamista
 - Palvelun täytyy vastata sovittua
- ➔ Reklamointiherkkyys!

METSÄNOMISTAJAT VALIKOITUNUTTA JOUKKOA

Tunnesiteitä metsään ei ole → tilasta luovutaan, jos ei kiinnostusta.

→ Tilat jäävät metsänomistuksesta ja/tai metsätaloudesta kiinnostuneille.

→ kolme ryhmää

1. Metsätalous ja metsänhoito kiinnostavat erityisesti.

- Hoitavat metsiä hyvin ja myyvät säännöllisesti puuta.
- Puunmyyntiin motivoivat taloudelliset tekijät ja metsänhoito.
- Osallistuvat itse metsätöihin ja metsäasioiden hoitoon.
- Käyttävät lisäksi palveluita.

2. Metsien aineettomat arvot erityisen tärkeitä.

- Metsä toimii erilaisten aktiviteettien ympäristönä.
- Metsiä hoidetaan hyvin ja hyödynnetään myös taloudellisesti.

3. Metsä on sijoituskohde.

- Sijoitukselle odotetaan hyvää tuottoa ilman omaa fyysistä panosta.
- Metsäkiinteistön arvonnousuun kohdistuu odotuksia.
- Keskimääräistä enemmän metsästyksen harrastajia.

METSÄNOMISTAJIEN PROFIILEJA 2030

Metsätalous (1/3) ja metsänhoito kiinnostavat erityisesti:

Aktiiviset monikäyttäjät (n. 25%)	Metsästä elantonsa saavat (n. 10%)
<ul style="list-style-type: none">• Miehiä• 40-60 –vuotiaita• Palkansaajia• Taajamien ja pikkukaupunkien asukkaita• Etäisyys tilalle alle 100 km• Juuret maaseudulla tai pikkukaupungissa• Tila saatu perintönä• Sekä talouskäyttö että aineettomat arvot tärkeitä• Hoitavat metsiään hyvin ja myyvät puuta aktiivisesti• Käyttävät ammattilaisten asiantuntemusta• Käyttävät palveluita, mutta tekevät metsätöitä myös itse• Ovat hyvin kiinnostuneita metsäasioista ja etsivät aktiivisesti tietoa• Metsänomistus on harrastus	<ul style="list-style-type: none">• Miehiä• 40-60 –vuotiaita• Asuvat maaseudulla tilansa yhteydessä• Maanviljelijöitä ja muita elinkeinonharjoittajia• Juuret maaseudulla• Tila peritty tai ostettu sukulaisilta• Taloudelliset tavoitteet korostuvat• Hoitavat metsiään hyvin ja myyvät puuta aktiivisesti• Tekevät itse pääosan metsätöistä ja hoitavat metsäasiat itse• On omasta takaa metsätöissä tarvitavaa kalustoa, tietoa ja osaamista <p data-bbox="1464 1385 1890 1417">Anna-Kaisa Rämö, PTT 08.01.2010</p>

METSÄNOMISTAJIEN PROFIILEJA 2030 (2/3)

Metsien aineettomat arvot korostuvat: Rahan tarve puunmyynnin motiivina vähäinen.

Virkistyskäyttäjät (n. 20%)	Suojelumyönteiset (n. 10%)	Kaupunkilaiset etämet- sänomistajat (n. 25%)
<ul style="list-style-type: none">• Sekä naisia että miehiä• Kaikenikäisiä• Palkansaajia ja eläkeläisiä• Kaupunkien ja taajamien asukkaita• Tilalle matkaa alle 100 km• Juuret maaseudulla tai pikkukaupungissa• Tila saatu perintönä• Tilalla vapaa-ajan asunto• Metsässä kerätään sieniä, marjoja ja polttopuita, tehdään metsätöitä, retkeillään• Puuta myydään jonkin verran• Metsänhoito ja hakkuut tehdään virkistyskäytön ehdoilla – siisti jälki tärkeää• Metsätalous ei kiinnosta• Tiedot metsäasioista vähäiset	<ul style="list-style-type: none">• Sekä naisia että miehiä• Kaikenikäisiä• Hyvin koulutettuja• Hyvätuloisia palkansaajia• Kaupunkien asukkaita• Tila saatu perintönä• Tunnesiteet tilaan vahvoja• Tavoitteissa korostuu suojele, mutta metsiä käytetään monipuolisesti, myös taloudellisesti• Hakkuita tehdään luonto- ja virkistysarvojen ehdoilla• Varovaista käsittelyä ja siistiä jälkeä edellytetään• Metsien käytössä globaali näkökulma	<ul style="list-style-type: none">• Sekä naisia että miehiä• 40-60 –vuotiaita• Korkeasti koulutettuja• Hyvätuloisia palkansaajia• Kaupunkien asukkaita• Tilalle matkaa n. 100 km• Kasvaneet kaupungissa• Tila peritty• Perikuntien ja yhtymien jäseniä• Monitavoitteisia• Melko aktiivisia puunmyyjiä• Luottavat ammattilaisiin ja käyttävät palveluita• Tiedot metsäasioissa vähäiset• Internet ja sanomalehdet tärkeimmät tietokanavat

METSÄNOMISTAJIEN PROFIILEJA 2030

(3/3)

Metsiin sijoittajat (n. 5%)	Passiiviset epätietoiset (n. 5%)
<ul style="list-style-type: none">• Miehiä• 50-60 –vuotiaita• Hyvin koulutettuja• Hyvätuloisia palkansaajia ja yrittäjiä• Kaupunkien ja taajamien asukkaita• Tila ostettu vapailta markkinoilta• Metsien talouskäyttö korostuu• Omistukseen kohdistuu taloudellisen tuoton tavoittelu• Kiinteistön arvonnousuun kohdistuu odotuksia• Eivät hoida itse metsäasioita tai tee metsätöitä• Käyttävät palveluita ja ammattilaisten apua• Metsästysharrastus on yleinen	<ul style="list-style-type: none">• Naisia ja miehiä• Nuoria ja iäkkäitä (alle 40 v ja yli 70 v)• Koulutustaso vaihtelee• Palkansaajia ja eläkeläisiä• Pienituloisia• Kaupungeissa asuvia ja kasvaneita• Pieni tilakoko• Tila peritty, mutta siihen ei liity tunnesiteitä• Omat tiedot metsäasioista heikot• Metsäasiat eivät kiinnosta• Eivät hoida metsiään, eivätkä myy puuta

LOPPUYHTEENVETO

- ❖ Tila saadaan edelleen yleisimmin perintönä.
- ❖ Rakenteeltaan metsänomistajakunta muuttuu yhä enemmän koko kuluttajakunnan kaltaiseksi.
- ❖ Tarpeet ja tavoitteet muuttuvat yhä monimuotoisemmiksi.
- ❖ Muodostuu aivan uudenlaisia metsänomistajaryhmiä.
- ❖ Tiedotuksen, neuvonnan, menetelmien ja palveluiden on vastattava muuttuneita tarpeita.

SILTI:

- ❖ Suurta periaatteellista muutosta metsänomistajien suhteessa metsään ei ole näköpiirissä 20 vuoden kuluttua

TUTKIMUSTULOSTEN RAPORTOINTI

HANKKEEN TULOKSIA RAPORTOIDAAN SEURAAVISSA JULKAISUISSA

**Anna-Kaisa Rämö & Liisa Mäkijärvi & Ritva Toivonen & Paula Horne
2009. Suomalaisen metsänomistajan profiili vuonna 2030.
Yhteenvedo osahankkeiden tutkimustuloksista. PTT:n raportteja
No. 221.**

**Anna-Kaisa Rämö & Ritva Toivonen 2009: Uusien metsänomistajien
asenteet, motiivit ja aikomukset metsiin ja metsänomistukseen
liittyvissä asioissa. PTT:n raportteja No. 216.**

**Liisa Mäkijärvi 2009: Nuorten suhtautuminen metsiin ja metsien
käyttöön tulevaisuuden metsänomistajina ja päätöksentekijöinä.
PTT:n työpapereita N:o 117.**

**Liisa Mäkijärvi & Anna-Kaisa Rämö: Nykynuoret vaikuttajina ja metsän-
omistajina vuonna 2030. Postikyselyn tulokset. Julkaistaan PTT:n
raportteja-sarjassa v. 2010.**

Anna-Kaisa Rämö, PTT 08.01.2010

KIITOS !